

Vragen en antwoorden

HOV Schiphol-Oost – verplaatsen van gronden

Woensdag 14 maart jl. organiseerde de provincie Noord-Holland, samen met de gemeente Haarlemmermeer, een inloopbijeenkomst over het verplaatsen van grond van HOV Schiphol-Oost. Omdat u bij deze bijeenkomst aanwezig was, ontvangt u de antwoorden op alle vragen die deze avond en in de dagen na de bijeenkomst zijn ingediend. Wij hopen hiermee helderheid te geven over het hoe en waarom achter het verplaatsen en hergebruik van de gronden die vrijkomen bij de aanleg van HOV Schiphol-Oost. Mocht u na het lezen van dit document nog vragen hebben, neem dan contact met ons op. Wij zijn bereikbaar per mail: hovschipholoost@noord-holland.nl. U kunt de provincie ook telefonisch bereiken via het Servicepunt: telefoon 0800 - 0200 600 (gratis).

1. Er is vergunning voor afgraven. Voor het storten zijn meldingen gedaan. Zijn de meldingen niet vergunningsplichtig, m.a.w. mag er op basis van de vergunning overal gestort worden?

De meldingen zijn niet vergunningsplichtig. Voor het verplaatsen van de grond van het project HOV Schiphol-Oost naar het terrein aan de Incheonweg/Aalsmeerderweg is een BBK-melding gedaan. Voor elke nieuwe verplaatsing moet een nieuwe melding gedaan worden.

In de BBK-meldingen (melding Besluit bodemkwaliteit) moet worden aangegeven waar de grond vandaan komt, waar deze naartoe gaat, hoeveel grond het betreft, wat er in de grond zit en hoe de grond wordt toegepast. De provincie Noord-Holland heeft deze meldingen gedaan. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG) toetst deze meldingen aan de wet- en regelgeving.

Op basis van de beoordeling van de Omgevingsdienst NZKG mag de grond verplaatst en tijdelijk opgeslagen worden alvorens deze definitief verwerkt kan worden op basis van het nader te bepalen plan van aanpak.

2. Welke norm wordt gehanteerd voor het storten? Die van de provincie of die van de gemeente? (8/3,5 microgram per kg).

Voor hergebruik van de grond met lichte PFOS/PFOA verontreiniging wordt de beleidsregel van de gemeente Haarlemmermeer gehanteerd, 8 µg/kg is hier de bovengrens.

3. Gaat het om gesaneerde of ongesaneerde grond?

Er is sprake van licht verontreinigde, voor hergebruik geschikte grond. Voor deze kwaliteit bestaat geen saneringsverplichting.

4. Welke schadelijke stoffen bevinden zich in de te storten grond en in welke hoeveelheden?

De samenstelling van de vrijkomende grond van het project HOV Schiphol-Oost is vastgesteld middels partijkeuringen. De partijkeuring bestaat uit een standaardpartijkeurig waaraan onderzoek naar PFOS en PFOA gehaltes is toegevoegd. Naast PFOS en PFOA zijn er ook andere verontreinigingen aangetroffen in concentraties groter dan de achtergrondwaarde¹, maar in alle gevallen kleiner of gelijk aan de maximale hergebruikswaarde klasse industrie. Denk hierbij aan stoffen zoals cadmium, PAK, PCB en minerale oliën. Dat betekent dat de grond hergebruikt mag worden op locaties die ingedeeld zijn voor een toepassing 'industrie'. Het volledige rapport is op te vragen per mail via hovschipholoost@noord-holland.nl.

5. Wordt de grond afgeschermd, en zo ja, hoe?

Wij nemen aan dat uw vraag betrekking heeft op de grond van het terrein aan de Incheonweg/Aalsmeerderweg. De grond van het project HOV Schiphol-Oost wordt door middel van een fysieke afscheiding (worteldoek) op het terrein aangebracht, zodat later altijd zichtbaar is waar de grens tussen de oorspronkelijke bodem en de opgebrachte grond is. Tevens worden er op het terrein aan de Incheonweg/Aalsmeerderweg maatregelen genomen om verstuing te voorkomen.

6. Welke andere mogelijk locaties zijn er?

Er zijn op dit moment geen andere locaties beschikbaar. De mogelijkheid om de grond af te voeren naar het tijdens de inloopbijeenkomst geopperde baggerdepot MeerGrond aan de Rijnlanderweg in Nieuw-Vennep is onderzocht. Navraag bij het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft geleerd dat de capaciteit vrijwel volledig is benut. Deze optie valt hiermee af.

7. Is het mogelijk de grond geïsoleerd/veilig afgeschermd tussen de landingsbanen van Schiphol te plaatsen? Geen bewoonde wereld, geen landbouwgrond en andere gevoelige plekken in de buurt.

Nee. Het is ook niet nodig omdat het licht verontreinigde grond betreft. Het beleid in Nederland is erop gericht dat licht verontreinigde grond hergebruikt mag worden.

8. Als de te storten grond geen gevaar oplevert, waarom moet die dan weg van de huidige locatie?

De grond, zo'n 50.000 m³, komt vrij in het werk vanwege de aanleg van twee extra rijstroken in de dijk op de Fokkerweg. Een deel van de dijk wordt afgegraven om plaats te maken voor de weg. Er is dus een overschot aan grond waarvoor binnen het projectgebied géén ruimte beschikbaar is.

9. Welke stoffen zitten erin en in welke concentraties?

Zie antwoord vraag 4 voor een antwoord met betrekking tot de grond die vrijkomt bij de aanleg van de busbaan HOV Schiphol-Oost.

De samenstelling van de bodem op het terrein aan de Incheonweg/Aalsmeerderweg is vastgesteld door middel van standaard bodemonderzoek. Hier is onderzoek naar PFOS en PFOA gehaltes aan toegevoegd. Naast PFOS en PFOA zijn ook andere verontreinigingen aangetroffen in concentraties welke hoger zijn dan de achtergrondwaarde. De waarden PFOS zijn in enkele mengmonsters hoger dan 8 µg/kg, waarbij 44 µg/kg de hoogst gemeten waarde is en zijn hoger dan de aan te brengen grond. De waarden voor de grond van HOV-Oost zijn hoger dan de waarde voor de toepassing 'wonen', maar in alle gevallen lager of gelijk aan de maximale waarde 'industrie'. Dat betekent dat de grond van het project HOV Schiphol-Oost verwerkt mag worden op dit terrein. De volledige rapporten zijn op te vragen per mail via hovschipholoost@noord-holland.nl

¹ Achtergrondwaarde: in het kader van bodemverontreiniging meestal het van nature in de bodem aanwezige gehalte aan verontreinigde stoffen.

10. Hoe lang is deze ernstige vervuiling al bekend?

De verkennende bodemonderzoeken op het terrein aan de Incheonweg/Aalsmeerderweg zijn in januari 2018 afgerond.

11. Waar komt deze vervuiling vandaan?

Het is onduidelijk wat de oorzaak is van de concentraties PFOS en PFOA in de bodem van het project HOV Schiphol-Oost en het terrein aan de Incheonweg/Aalsmeerderweg.

12. Waarom is/wordt er niet gesaneerd?

De grond die vrijkomt bij de aanleg van het project HOV Schiphol-Oost is licht verontreinigd met PFOS en PFOA. De aangetroffen concentraties liggen onder de risicowaarden die het RIVM heeft bepaald. Daarmee is het hergebruik verantwoord. Een sanering is alleen noodzakelijk en verplicht indien er onaanvaardbare risico's zijn. Het beleid in Nederland is erop gericht licht verontreinigde grond te hergebruiken. Dit geldt voor alle gronden die licht verontreinigd zijn.

13. Is er mogelijk nog sprake van vervuilende stoffen waar niet naar gezocht is?

Dat is niet uit te sluiten. Het is ondoenlijk om de bodem te onderzoeken op alle mogelijke stoffen. Dit is ook niet gebruikelijk in Nederland en hier gaan de onderzoeksprotocollen dan ook niet van uit. Naast het standaard onderzoek wordt in de regel alleen onderzoek naar aanvullende stoffen gedaan als daar aanleiding toe is. Hiervan is hier geen sprake.

De bodem is onderzocht conform de standaard procedures en onderzoeksprotocollen voor bodemonderzoek, hierbij wordt een vaste set aan stoffen onderzocht. Daarnaast is de bodem aanvullend onderzocht op de aanwezigheid van PFOS/PFOA.

14. Zit er alleen PFOS in of ook PFOA? In het laatste geval: het gaat om verwante stoffen; moeten de concentraties dan niet bij elkaar opgeteld worden?

Er is zowel PFOS als PFOA aangetroffen. Hoewel de stoffen verwant zijn, zijn er verschillen in toxiciteit en werkingsmechanisme. Vandaar dat door het RIVM per stof de toxiciteit en een risicogrens bepaald is.

15. Wat is er bekend over de effecten van combinatie van de verschillende giftige stoffen? Navraag leert dat toxines de neiging hebben te stapelen en dat ook lage doseringen effect hebben?

Zoals aangegeven tijdens de inloopavond, is er weinig bekend over de effecten van combinaties van stoffen. De afleiding van risicogrenzen, o.a. voor perfluoralkyl-verbindingen, vindt vooralsnog per stof plaats.

16. Is ook het grondwater gecontroleerd? Welke concentraties zijn daarin aangetroffen?

Ja, door middel van peilbuismetingen is het grondwater op het terrein aan de Incheonweg/Aalsmeerderweg op PFOS/PFOA gecontroleerd. De hoogst gemeten waarde is 0,43 µg/l, deze waarde is kleiner dan de grenswaarde voor ernstige verontreiniging van 4,7 µg/l. Het volledige rapport is op te vragen per mail via hovschipholoost@noord-holland.nl.

17. Het afgelopen half jaar is er veel overlast geweest door hevige regenval. Welke gevolgen heeft dit gehad m.b.t. uitspoeling in het grondwater? M.a.w. wat is de huidige stand van zaken m.b.v. vervuiling van grondwater met PFOS en evt. andere giftige stoffen? N.B. Voor grondwater hoeft je hier niet diep te graven.

PFOS en PFOA zijn enigszins mobiel en kunnen in het grondwater terecht komen. Het RIVM houdt met de mobiliteit van stoffen rekening bij het afleiden van risicowaarden. Omdat het beleid gebaseerd is op de waarden van het RIVM, is hiermee dus ook rekening mee gehouden. Bij de lage concentraties waarin PFOS en PFOA voorkomen in de op te brengen grond wordt de grenswaarde in water niet bereikt, blijkt uit de rapportage van het RIVM. Pas bij concentraties in

de grond van meer dan 100 µg/kg verwacht het RIVM dat door uitspoeling gehalten in het grondwater kunnen voorkomen die enig effect op mens en milieu hebben.

18. Bent u bereid een uitgebreid onafhankelijke analyse/second opinion door een ander bureau te laten uitvoeren, zowel van de grond als van het grondwater?

Het onderzoek is uitgevoerd door een onafhankelijk onderzoeksbureau die dit conform standaard onderzoeksmethodes heeft uitgevoerd. Wij zien dan ook geen aanleiding om een second opinion uit te laten voeren. Er loopt inmiddels wel een nader onderzoek om te bepalen waar de concentraties precies in de grond zitten. Begin maart zijn circa 100 monsters genomen. De resultaten van deze analyses worden in april verwacht.

19. Wat is er nodig om aan te tonen of er wel of geen sprake is geweest van uitspoeling en welke gevolgen heeft dit voor de stort?

Hiervoor zijn grondwateranalyses nodig. Deze zijn ook uitgevoerd en zoals bij vraag 16 is aangegeven zijn in het grondwater lage gehalten aangetroffen waaruit blijkt dat enige uitspoeling heeft plaatsgevonden. Dit heeft geen gevolgen voor de op te brengen grond omdat deze lagere gehalten bevat dan de bodem zelf.

20. Hoe lang blijft de te storten grond op de voorgenomen locatie liggen?

De grond wordt tijdelijk opgeslagen en gescheiden van de oorspronkelijke bodem d.m.v. een worteldoek en verder ingedeeld naar grondsoort (grond, klei en zand apart) en naar mate van aanwezigheid van PFOS in hergebruikclassen (vrij toepasbaar, wonen, landbouw, industrie) verdeeld. Daarna worden de gesplitste partijen opnieuw bemonsterd en gecertificeerd. Op basis van onder andere de milieutechnische kwaliteit en een goedgekeurd plan van aanpak kan de grond op het terrein zelf of op een andere locatie worden hergebruikt. De grond moet binnen 3 jaar de definitieve bestemming krijgen.

21. Wat gebeurt er daarna met de grond?

De komende maanden gaat de provincie Noord-Holland aan de slag met het opstellen van een plan van aanpak voor het definitief verwerken van de grond. (zie ook vraag 20)

22. Wat zijn de huidige plannen en vervolgplannen met deze locatie? In de krant lezen wij dat er een "leeflaag" wordt gestort. Elders komen wij de term 'depot' tegen. Wat betekent dat?

De uiteindelijke inrichting en het gebruik van het gebied is momenteel nog niet in detail bekend. De provincie is voornemens de grond uit Schiphol Oost als leeflaag toe te passen. De term 'depot' is niet terecht in dit geval.

23. Welke bodem- en grondwaterbeschermende maatregelen worden genomen?

De grond wordt aan de onderkant gescheiden door een worteldoek, zodat later altijd zichtbaar is waar de grens tussen de oorspronkelijke grond en de opgebrachte grond is. Meer dan minimale uitspoeling naar het grondwater is niet aannemelijk (zie ook vraag 16). Zoals toegezegd gaan wij dit wel monitoren.

24. Waar komt de grond vandaan?

De grond komt vrij bij het project HOV Schiphol-Oost. Het betreft gronden van de Schipholdijk en deels van de locatie bij de inmiddels in aanbouw zijnde fly-over.

25. Op de locatie waar gestort wordt, vindt geen sanering plaats. Hoe valt de stortlocatie binnen de saneringslocatie?

Er is geen sprake van een stortlocatie, maar van een tijdelijke opslag alvorens de grond definitief verwerkt wordt op basis van een nog op te stellen plan van aanpak. (zie ook vraag 20)

(Citaat)

Toetsing onttrekken met PFOS en PFOA verontreinigd grondwater

Uit de aanvraag blijkt dat voor de werkzaamheden geen verlaging van de grondwaterstand nodig is. Alleen als er door neerslag wateroverlast optreedt, kan het nodig zijn om grondwater te onttrekken en te lozen. Het grondwater kan verontreinigd zijn met PFOS en PFOA. Aangezien wij naar de huidige maatstaf geen sanering van het grondwater eisen, stellen wij hier geen nadere eisen aan. Voor het onttrekken en lozen van grondwater heeft de saneerder een melding bij het hoogheemraadschap Rijnland gedaan. (Bron: Omgevingsdienst).

26. Klopt dit wel? In Aalsmeerderbrug en Rijsenhout achter de dijk hoeven we niet diep te graven voor grondwater.

Op basis van de bij de Provincie bekend zijnde onderzoeken verwachten wij dat er géén grondwater geloosd wordt op het terrein langs de Aalsmeerderweg.

Bij de werkzaamheden langs de Schipholdijk en Fokkerweg wordt vrijkomend bemalingswater in overleg met het Hoogheemraadschap afgevoerd (riool) en/of geloosd in het oppervlaktewater. Vanzelfsprekend binnen de eisen die hiervoor gelden.

27. Grondwater onttrekken en lozen. Schoon grondwater lozen? Of vervuild grondwater? Waar wordt dat dan geloosd?

Zie antwoord op vraag 26.

(Citaat)

De saneerder heeft onderbouwd dat in de huidige en toekomstige situatie geen sprake is van spoedeisendheid. Het humane risiconiveau voor de functie ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie wordt niet overschreden. Bij het huidige en voorgenomen gebruik van de locatie is geen sprake van een ontoelaatbaar ecologisch risico, omdat de locatie niet in een ecologisch waardevol gebied ligt.

Er is op locatie en de directe omgeving geen sprake van gevoelige gebruiksfuncties of bijzondere omstandigheden waarvoor een aanvullende beoordeling van risico's moet worden uitgevoerd. (Bron: Omgevingsdienst)

28. Wat betekent het "humane risiconiveau"?

Het humaan risico niveau heeft betrekking op de hoeveelheid van een stof die een mens dagelijks en gedurende zijn hele leven binnen kan krijgen zonder gezondheidsrisico, de zogenaamde toelaatbare dagelijkse inname (TDI).

29. Wat zijn de criteria van een ecologisch waardevol gebied?

Op Europees en nationaal niveau zijn ecologisch waardevolle gebieden aangewezen als Natura 2000 of NatuurNetwerk Nederland (NNN). Het terrein aan de Incheonweg/Aalsmeerderweg betreft geen van beide.

Zie voor een beschrijving van Natura 2000 gebieden:

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=profielen>

En zie voor NNN-indicatoren: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/monitoring-en-natuurinformatie/subsidiestelsel-natuur-en-landschap/nnn-indicatoren/>

30. Wat zijn de criteria voor gevoelige gebruiksfuncties/bijzondere omstandigheden?

Van een gevoelige gebruiksfunctie of een bijzondere omstandigheid is sprake indien het gebruik van een locatie fors afwijkt van een gemiddeld gebruik, waarbij rekening is gehouden met verschillende routes van blootstelling, waardoor een hogere blootstelling kan plaatsvinden. Voorbeeld: bij het bepalen van een TDI (zie vraag 28) wordt er vanuit gegaan een deel van voedsel (10%) dat iemand eet afkomstig is van een verontreinigde locatie. Indien iemand al zijn voedsel van een verontreinigde locatie haalt, kan hij meer blootstelling ervaren.

31. Naar welk gebied in de omgeving is gekeken om te bepalen of er sprake is van ecologisch waardevol gebied en gevoelige gebruiksfuncties/bijzondere omstandigheden?

Het terrein aan de Incheonweg/Aalsmeerderweg vormt geen ecologisch waardevol gebied of gevoelige gebruiksfunctie/bijzondere omstandigheid, evenals de directe omgeving van het terrein. Voor maatregelen in de verontreinigde bodem op het terrein aan de Incheonweg/Aalsmeerderweg zal door de provincie Noord-Holland voor handelingen in of met deze bodem, eerst een plan van aanpak ingediend moeten worden ter goedkeuring van de Omgevingsdienst. Hierin wordt de locatie en de omgeving, waar de verontreiniging of de handelingen invloed op hebben, meegenomen in de beoordeling.

32. Meerlanden: welk effect heeft de vervuiling op de zuiveringsactiviteiten daar?

De vervuiling heeft geen effect op de zuiveringswerkzaamheden (zie ook vraag 16 en 17).

33. Ringvaart: welk effect en welke risico's zijn er voor uitstroom naar de Ringvaart en ander oppervlaktewater?

Er is geen sprake van dat het grondwater van het terrein aan de Incheonweg/Aalsmeerderweg in de Ringvaart stroomt.

34. Fort, Geniedijk e.o.: vallen deze niet onder ecologisch waardevol gebied? De Geniedijk maakt deel uit van de ecologische hoofdstructuur.

De Geniedijk is inderdaad onderdeel van de ecologische hoofdstructuur. De aangetroffen gehalten in de grond en de handelingen met grond op het terrein aan de Incheonweg/Aalsmeerderweg hebben echter geen invloed op de Geniedijk.

35. Woongebied: in Dordrecht is momenteel veel te doen over GenX, een van de opvolgers van PFOS/PFOA. De concentraties zouden daar ongevaarlijk zijn, maar toch adviseert RIVM niet teveel uit eigen tuin te eten. Wat zijn hier de risico's voor bijv. mensen die eigen voedingsmiddelen verbouwen? En in welke straal rondom de stortlocatie? Kortom: Hoezo geen ecologisch waardevol gebied en gevoelige gebruiksfuncties?

De aangetroffen gehalten op het terrein aan de Incheonweg/Aalsmeerderweg liggen dermate veel lager dan de risicogrenzen die het RIVM voor de volksgezondheid aangeeft, het is niet te verwachten dat er gezondheidsrisico's zijn indien eigen voedingsmiddelen verbouwd worden.

36. Wat zijn de risico's voor in de nabije omgeving verbouwde voedingsmiddelen?

Er is, conform het advies van het RIVM, geen verspreiding van de locatie naar de omgeving te verwachten. Het is daarbij ook niet te verwachten dat er gezondheidsrisico's zijn voor in de nabije omgeving verbouwde voedingsmiddelen. Hierbij moeten wij wel melden dat het onderzoek niet op omliggende locaties was gericht, dus zijn hier de concentraties niet van bekend.

37. Wat zijn de risico's voor dieren in de nabije en ruime omgeving?

Er is o.b.v. het advies van het RIVM geen verspreiding te verwachten van de locatie naar de omgeving, het is daarbij ook niet te verwachten dat er risico's zijn voor dieren in de omgeving.

38. Hoe vervuild zijn Rijsenhout en Aalsmeerderbrug?

In welke mate de grond in deze dorpskernen PFOS/ PFOA bevat is niet bekend. Deze stoffen worden nog niet standaard meegenomen in bodemonderzoeken. Wel is inmiddels bekend dat de stoffen in zeer lage gehalten ook elders in Nederland worden gemeten.

39. Hoe vervuild is de gemeente Haarlemmermeer, en wat zou de veroorzaker daar van zijn?

De gemeente Haarlemmermeer heeft aangegeven dat er enkele bronlocaties bekend zijn waar PFOS/PFOA is gemeten. Aanvullend kunnen wij aangeven dat PFOS en PFOA lange tijd is toegepast in blusschuim, maar ook bij textielbehandeling en in de metaalindustrie, dat lijken voor de hand liggende oorzaken. Ook wordt PFOS in verband gebracht met gebruik van bestrijdingsmiddelen en is bekend dat de stoffen in het verleden in lage concentraties via de grote rivieren het land

binnenkwamen. Dit maakt het op dit moment lastig vast te stellen wat de oorzaak is van de aanwezigheid van gemeten concentraties PFOS/PFOA. We zien echter op meer plaatsen lage concentraties PFOS/PFOA in de bodem (achtergrondwaarden), ook op plaatsen die niet direct verdacht zijn.

40. Waar zijn welke verantwoordelijkheden en bevoegdheden belegd in deze kwestie?

De provincie Noord-Holland is verantwoordelijk voor het project HOV Schiphol-Oost en daarmee verantwoordelijk voor de gronden vrijkomend uit dit project. De provincie Noord-Holland is tevens eigenaar van het terrein bij de Incheonweg/Aalsmeerderweg. In deze hoedanigheid is de provincie verantwoordelijk voor de partijkeuringen van de vrijkomende grond en het bodemonderzoek van het terrein bij de Incheonweg/Aalsmeerderweg.

Met betrekking tot het beleid en de handhaving hierop zijn de verantwoordelijkheden als volgt: De provincie is bevoegd gezag voor bodemsanering. In het saneringsbeleid heeft de provincie omschreven wanneer en bij welke waardes er sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Deze regels zijn gebaseerd op de milieukwaliteitswaarden van het RIVM.

De gemeente is bevoegd gezag voor hergebruik van gronden en heeft beleid vastgesteld waarin staat hoe, en onder welke voorwaarden, er binnen de gemeente Haarlemmermeer omgegaan moet worden met het toepassen van grond waarin PFOS/PFOA is aangetroffen.

De Omgevingsdienst NZKG is de handhavende en vergunningverlenende partij en monitort of de verontreinigde gronden binnen de kaders van wet- en regelgeving worden toegepast.

41. Klopt het, dat de werkzaamheden aan de HOV-lijn door de Milieu-inspectie zijn stilgelegd omdat er geen normen waren?

Nee, dit klopt niet. Het project is door de provincie en aannemer stilgelegd na signalen van Schiphol dat er PFOS en PFOA in het gebied werd geconstateerd; de hoeveelheid grond die vrij zou komen kon vanwege de omvang destijds niet binnen de grenzen van het project worden toegepast. Daardoor moest een andere oplossing worden gezocht. Het ontbreken van sanerings- en hergebruikbeleid voor de gronden verontreinigd met PFOS/PFOA maakte het niet mogelijk de grond die vrijkwam bij de aanleg van de busbaan elders te hergebruiken.

42. Klopt het dat de beleidsregels die in juli 2017 door de provincie en oktober 2017 door de Gemeente zijn opgesteld, gemaakt zijn om de werkzaamheden aan de HOV-lijn weer op gang te kunnen brengen?

Nee. Wij weten pas zeer recent dat er PFOS en PFOA in de bodem voorkomt. Nu hier meer onderzoek naar gedaan wordt vinden we op steeds meer locaties (lage) concentraties van deze stoffen. In Nederland staan in de bodemwetgeving normen voor het saneren/hergebruiken van grond waarin verontreiniging, van welke aard dan ook, wordt aangetroffen. Voor verontreiniging met PFOS en PFOA zijn landelijk nog geen normen vastgesteld. Het Rijk vindt dit een lokale aangelegenheid, ook na meerdere verzoeken vanuit de provincie en gemeenten om hier beleid voor te maken. Vanwege het ontbreken van landelijk beleid hebben de provincie en de gemeente Haarlemmermeer de verantwoordelijk genomen zelf beleid te maken voor het verantwoord verwerken van gronden met PFOS/PFOA verontreiniging. De rapportages van het RIVM vormen hiervoor de basis. Dit hebben provincie en gemeenten ook gedaan op nadrukkelijk verzoek van de Omgevingsdienst NZKG, die aangaf zonder beleid haar vergunnings- en handhavingstaken niet te kunnen uitvoeren, en naar aanleiding van problemen met PFOS/PFOA in meerdere projecten waaronder het project HOV Schiphol-Oost.

43. Hoe kan het, dat de grond die eerst te gevaarlijk was om weg te halen, nu niet meer risicovol is om aan de rand van agrarisch- en woongebieden te storten?

De grond was niet te gevaarlijk om weg te halen. Er waren, door het ontbreken van beleid, geen mogelijkheden om de grond te verplaatsen.

44. Hoe lang is al bekend dat de provincie deze grond hier wil gaan storten?

Er is sprake van een tijdelijke toepassing alvorens de grond definitief verwerkt wordt op basis van een nog op te stellen plan van aanpak. Er is geen sprake van stort. De geschiktheid van de locatie is ons tweede helft van januari 2018 gebleken nadat het beleid was vastgesteld en de verschillende mogelijke locaties waren onderzocht..

45. Waarom zijn bewoners niet op voorhand tijdig betrokken en geïnformeerd? E.e.a. is onder aandacht gekomen vanwege berichtgeving in de krant.

Dat ons voornemen zoveel los heeft gemaakt in de omgeving heeft ons verrast. Wij betreuren het dan ook dat wij de impact onderschat hebben. Omdat de voorgenomen verplaatsing van gronden binnen de wet- en regelgeving valt, en het de verwachting is dat er geen risico's zijn voor de omgeving, hebben wij gemeend alleen de direct omwonenden persoonlijk te informeren.

Nadat bekend werd in welke mate er van verontreiniging sprake was, én het terrein geschikt bleek voor tijdelijke opslag, is kort daarna contact gezocht met de eigenaar van de woning pal naast het terrein en met de erven van de boerderij tegenover het terrein. De woordvoester van de erven heeft aangegeven slechts per e-mail op de hoogte gebracht te willen worden. Met de naastgelegen burens is een gesprek aangegaan, waarbij de situatie en de planning is verduidelijkt.

Daarna is een nieuwsbericht op de provinciale website geplaatst. Op basis hiervan heeft er een artikel in het Haarlems Dagblad gestaan over de grondverplaatsing.

Vanwege de aaneenschakeling van een aantal grote onderhoudsprojecten aan wegen in de regio, is de druk op het herstarten van het project HOV Schiphol Oost zéér groot. Daarom was er vanuit de provincie veel belang bij om zo kort mogelijk na het besluit om dit terrein als tijdelijke opslag te kunnen gaan gebruiken, met de transporten te starten.

46. Bent u bereid de werkzaamheden op te schorten of naar een geschiktere locatie te verplaatsen tot er duidelijkheid is over al deze vragen en alle open eindjes zijn opgelost?

Nee, wij zijn niet bereid het werk op te schorten. Het verplaatsen van de grond voldoet aan alle geldende wet- en regelgeving. Daarnaast zijn de gevolgen van verdere vertraging van het project dermate groot dat het niet verantwoord was het werk nog langer uit te stellen. De werkzaamheden van het project staan niet op zichzelf, maar hebben ook gevolgen voor andere, grote, infrastructurele werken in de omgeving.

Tijdens de bijeenkomst hebben wij wel toegezegd maatregelen te treffen om eventuele verspreiding tegen te gaan en de milieu effecten van het aanbrengen te meten: Dit doen we door :

- 1) scheiden van de ontvangende grond met de aan te brengen grond en
- 2) bemonstering van het grondwater aan de randen van het perceel aan de Incheonweg/Aalsmeerderweg. Overleg met experts heeft ons geleerd dat het, om de eventuele effecten van uitspoeling van de aangebracht grond in beeld te brengen, de metingen bij het perceel plaats moeten vinden. De waterkwaliteit in de Ringvaart wordt niet meetbaar door het project beïnvloed. Het heeft dan ook geen zin om, vanuit monitoring van het project, de waterkwaliteit in de Ringvaart te meten.

47. Bent u bereid een andere plek te kiezen als stortlocatie?

Het is een misvatting om te denken dat de grond wordt gestort. Er is sprake van een tijdelijke opslag. Als er een andere locatie beschikbaar is die voldoet aan de milieutechnische randvoorwaarden voor hergebruik, zijn wij bereid daarover in gesprek te gaan.

(Citaat)

Evaluatie en nazorg

Na afloop van de sanering wordt in het evaluatieverslag aangegeven welke nazorgmaatregelen en/of gebruiksbeperkingen noodzakelijk zijn. Indien noodzakelijk moeten de nazorgmaatregelen en/of gebruiksbeperkingen verder worden beschreven in een nazorgplan dat tegelijk met (of spoedig mogelijk na toezending van) het evaluatieverslag wordt ingediend.

(Bron: Omgevingsdienst)

48. Vanwaar moet dit achteraf worden aangegeven? Is daar op dit moment dan geen duidelijkheid over? Vanwaar dan toch storten?

Wij begrijpen dat u met "dit" de nazorgmaatregelen en/of gebruiksbeperkingen bedoelt? De Omgevingsdienst NZKG beschrijft in haar goedkeuring voor de ontgraving op de locatie van het project HOV Schiphol-Oost (waar dit citaat uit gehaald is) de standaard wettelijke. Zoals bij vraag 44 is aangegeven dient voor de locatie Incheonweg/Aalsmeerderweg door de provincie voor de definitieve toepassing te zijner tijd eerst nog een plan van aanpak opgesteld te worden. De Omgevingsdienst NZKG dient met dit plan van aanpak in te stemmen voordat de definitieve toepassing kan worden uitgevoerd. Na uitvoering dient ook hier in een evaluatieverslag beschreven te worden dat de uitvoering volgens het goedgekeurde plan heeft plaatsgevonden. De Omgevingsdienst NZKG moet ook hiermee instemmen. Of en zo ja, welke nazorg maatregelen en/of gebruiksbeperkingen nodig zijn, is pas duidelijk als zeker is dat het plan correct is uitgevoerd.

49. Aan wat voor gebruiksbeperkingen en nazorgmaatregelen valt te denken?

Dit is sterk afhankelijk van de definitieve functie van de locatie. Indien er een laag schonere grond op een zwaarder verontreinigde bodem wordt aangebracht, kan gedacht worden aan een verbod om door diep te graven de lagen te vermengen.

50. Past u in deze kwestie het voorzorgsprincipe toe en zo nee, waarom niet?

Indien licht verontreinigde grond conform wetgeving en de beleidsregels wordt toegepast, geldt als algemeen uitgangspunt het voorzorgsprincipe dat de kwaliteit van de ontvangende bodem niet significant mag verslechteren. Dit uitgangspunt geldt ook hier.

51. De gang van zaken heeft het vertrouwen van burgers in de overheden geschaad. Eén informatiebijeenkomst achteraf gaat dat vertrouwen niet herstellen. Gezien de ervaringen van de afgelopen jaren in deze omgeving, wordt de argwaan t.a.v. overheden steeds groter. Steeds worden allerlei belanghebbenden gediend over de rug van de burger. Zijn belang blijft buiten beeld. Deze ervaringen hebben, net als de gifstoffen overigens, een stapelend effect. Hoe bent u van plan daar mee om te gaan?

Dat ons voornemen zoveel los heeft gemaakt in de omgeving heeft ons overvallen. Wij betreuren dan ook dat wij dit vooraf niet onderkend hebben. Er is de provincie en de gemeente Haarlemmermeer dan ook veel aan gelegen de zorgen die er zijn weg te nemen en het vertrouwen te herstellen. Wij zien de informatieavond en de beantwoording van deze vragen als een belangrijke stap. Uiteraard zijn wij, zoals ook eerder aangegeven, te allen tijde bereid vragen te beantwoorden en waar wenselijk met belanghebbenden in gesprek te gaan.

52. Hoeveel verkeersoverlast gaan we krijgen?

De effecten op het totale verkeer zijn klein. Wij verwachten in totaal 3.000 voertuigbewegingen te moeten uitvoeren om de gronden verplaatst te krijgen. Dit wordt gedaan in drie periodes, te weten maart-april, juni en eind 2018. Globaal zullen er 6 voertuigbewegingen per uur zijn. Voor de tweede en de derde periode (zomer 2018 en eind van het jaar) zijn wij aan het bezien of daarbij via een aparte inrit al direct vanaf de Incheonweg het terrein kan worden betreden. Dit zal de Aalsmeerderweg verder ontlasten.

53. De provincie hanteert een andere norm dan de gemeente (8 resp. 3,2 microgram/kilo). Waarom wordt de minder strenge norm van de provincie gehanteerd en niet die van de gemeente?

Er is geen sprake van andere normen. De gemeente hanteert in haar beleid meerdere gehalten en staat, afhankelijk van de functieklassering en de kwaliteit van de bodem waar de grond op wordt toegepast, hergebruik van licht verontreinigde grond toe. Voor de toepassing 'industrie' is dit tot een gehalte van 8 µg/kg, voor de toepassing 'wonen' ligt deze waarde op 5 µg/kg. Bij het verwerken van de grond van HOV Schiphol-Oost wordt het gemeentelijk beleid toegepast passend bij de locatie die de toepassing 'industrie' heeft (dat geldt zowel voor de standaard stoffen als voor PFOS).

54. De Omgevingsdienst geeft aan dat de stort niet plaatsvindt in een ecologische waardevolle omgeving. Op steenworp afstand liggen echter het Fort en de Geniedijk, waarbij de laatste onderdeel is van de ecologische hoofdstructuur. Terrascan geeft zelf aan in de conclusies van hun rapport dat er mogelijk sprake is van "onaanvaardbare ecologische risico's" vanwege de naastgelegen landbouwgronden, "waardoor sanering van deze gronden mogelijk spoedeisend is". Hoe verklaart u dit verschil en wat gaat u met deze informatie doen?

Zie ook de beantwoording van vraag met nummer 34.

Terrascan geeft in haar rapport aan, dat er (citaat) "naar onze mening mogelijk sprake van onaanvaardbare ecologische risico's" (einde citaat) aangezien (citaat) "de onderzoekslocatie zich in een agrarisch gebied bevindt, waar het maaiveld grotendeels onverhard is" (einde citaat). Zij stellen dit omdat op de locatie gehalten hoger dan 8 µg/kg zijn aangetroffen en bij dergelijke gehalten in een onverhard terrein ecologische risico's door doorvergiftiging in de voedselketen niet uitgesloten kunnen worden.

Zoals bij vraag 34 is aangegeven hebben de gehalten op de locatie echter geen impact op de Geniedijk.

De provincie maakt voor de definitieve toepassing te zijner tijd een plan van aanpak waarin zij aangeeft welke maatregelen zij neemt om het mogelijk aanwezige ecologische risico op de locatie weg te nemen en legt dit voor aan de Omgevingsdienst NZKG. Dit plan van aanpak en eventuele noodzakelijke maatregelen worden vervolgens door de Omgevingsdienst NZKG beoordeeld en in een beschikking vastgelegd.

55. Klopt het dat er in België andere normen worden gehanteerd?

Wij hebben dit geverifieerd bij het RIVM, hieruit blijkt dat er in Vlaanderen nog geen normen zijn vastgesteld voor PFOS. OVAM/VITO, RIVM en andere stakeholders staan in nauw contact over de laatste ontwikkelingen. Als er risicogrenzen worden afgeleid, dan gebeurt dat zoveel mogelijk op dezelfde wetenschappelijke basis.

56. Kunt u de Google Maps foto, zoals getoond op de informatieavond delen?

Die kunnen wij met u delen. Deze treft u bijgaand als PDF aan.

57. De gronden die gepland staan om aangevoerd te worden ernstig verontreinigd zijn, d.w.z. zodanig verontreinigd dat ze van Schiphol afgevoerd moeten worden. Kan deze verontreiniging een gevaar op leveren voor gezondheid van mens, dier en milieu in de ruimste zin van het woord. Indien nee, waarom moeten ze dan afgevoerd worden van de huidige locatie op Schiphol. Op welke wijze is verspreiding van de vervuiling via grond, water, lucht of andere wijze naar mijn perceel uitgesloten.

Deze vraag is ons inziens beantwoord in een aantal van de bovenstaande antwoorden.